

Nr 131

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlä-
telse av viss kronan tillhörig mark m. m.; given Stock-
holms slott den 15 mars 1957.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av stats-
rådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att
bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departe-
mentschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Torsten Nilsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås försäljning av det s. k. Bagartorpsområdet i
Solna till Solna stad och byte av mark i Sollefteå mellan kronan och
Sollefteå stad.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 15 mars 1957.*

Närvarande

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, NÄSGÅRD, KLING, ELIASSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Nilsson, frågor om överlåtelse av viss kronan tillhörig mark m. m. och anför därvid följande.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1956: 67 har riksdagen i skrivelse 1956: 153 bemyndigat Kungl. Maj:t, bland annat, att under budgetåret 1956/57 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning av kronan tillhörig fast egendom, såframt taxeringsvärdet eller det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet å egendomen uppgår till högst 50 000 kronor, ävensom förklarat, att detsamma skall gälla jämväl beträffande byte av sådan egendom.

Fortifikationsförvaltningen har anmält två särskilda ärenden, i vilka värdet av den till överlåtelse föreslagna egendomen överstiger 50 000 kronor. I dessa fall erfordras alltså riksdagens medgivande till överlåtelsena.

1

Med skrivelse den 9 mars 1957 har *fortifikationsförvaltningen* överlämnat ett mellan förvaltningen, å kronans vägnar, och drätselkammaren i Solna, å Solna stads vägnar, träffat avtal enligt vilket, under förutsättning av Kungl. Maj:ts och stadsfullmäktiges i Solna godkännande, till Solna stad försäljes ett område om cirka 11,85 hektar i Solna (det s. k. Bagartorpsområdet) för en köpeskilling av 1 125 000 kronor. Området avses att av staden utnyttjas för bostadsbebyggelse, varvid enligt avtalet hälften av de lägenheter som uppföres skall ställas till förfogande för personal inom försvaret och statens järnvägar. — Fortifikationsförvaltningen hemställer att avtalet måtte godkännas.

Fortifikationsförvaltningen har i skrivelsen inledningsvis anfört i huvudsak följande.

I skrivelse den 13 oktober 1950 gjorde Solna stad — under framhållande av att staden icke i erforderlig utsträckning hade tillgång till för bostads-

bebyggelse lämplig mark — hos Kungl. Maj:t framställning om att få för sådan bebyggelse förvärva det s. k. Bagartorpsområdet, beläget inom Järvafältet intill Ulriksdals station. Staden förklarade sig därvid anse, att företräde till bostäder inom området borde lämnas statsanställd personal, som hade sina arbetsplatser vid försvarets och statens järnvägars anläggningar i närheten. Över framställningen avgav fortifikationsförvaltningen, efter hörande av bland andra chefen för armén, utlåtande och avstyrkte därvid försäljning av Bagartorpsområdet. Emellertid framhölls samtidigt att bostadsläget för personalen vid de å Järvafältet förlagda militära förbanden var svårt och att något måste göras för att underlätta personalens bosättning i närheten av arbetsplatserna. Då chefen för armén icke motsatte sig att två i Järvafältet ingående områden vid Ritorp upplättes för bostadsbebyggelse, hemställde fortifikationsförvaltningen, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt ämbetsverket att med Solna stad inleda förhandlingar angående försäljning av dessa områden, de s. k. Ritorpsområdena, till staden.

Genom beslut den 16 februari 1951 uppdrog Kungl. Maj:t åt fortifikationsförvaltningen att med Solna stad förhandla om försäljning av såväl Bagartorpsområdet som Ritorpsområdena, varvid särskilt frågan om beredande av bostäder åt personal tillhörande å Järvafältet förlagda militära förband skulle uppmärksammas. I anledning härav upptog fortifikationsförvaltningen förhandlingar med staden. Då tiden för exploatering av alla tre områdena beräknades till icke mindre än tio år och då en så lång exploateringstid skulle medföra stora ränteförluster enades parterna om att försäljningen till en början endast skulle omfatta de båda Ritorpsområdena, medan avyttringen av Bagartorpsområdet ställdes på framtiden. Genom beslut den 29 maj 1953 godkände Kungl. Maj:t försäljning av Ritorpsområdena (jfr prop. 1953: 217; rskr. 1953: 258).

I slutet av år 1953 återupptogs förhandlingarna om försäljning av Bagartorpsområdet. Då motsättningar härvid konstaterades mellan militära och civila synpunkter rörande såväl avgränsningen av området som ock arten och omfattningen av den bebyggelse som borde tillåtas inom detsamma, hemställde fortifikationsförvaltningen att yttrande i ärendet måtte inhämtas från försvarets fastighetsnämnd. Genom beslut den 15 april 1955 uppdrog Kungl. Maj:t åt fastighetsnämnden att företaga utredning i ärendet och att inkomma med de förslag, till vilka utredningen kunde giva anledning. I skrivelse den 6 mars 1957 redovisade fastighetsnämnden den utredning som företagits i ärendet och hemställde, att en med nämndens medverkan upprättad stadsplaneskiss över Bagartorpsområdet måtte läggas till grund för de fortsatta förhandlingarna med Solna stad rörande försäljning av området. Kungl. Maj:t föreskrev därefter genom beslut den 8 mars 1957, att fortifikationsförvaltningen vid de fortsatta förhandlingarna med staden skulle iakttaga de i nämnda stadsplaneskiss uppdragna riktlinjerna beträffande Bagartorpsområdets avgränsning, bebyggelseplanering m. m.

Det område av försvarets mark som enligt den förenämnda stadsplaneskissen avses för exploatering utgör enligt fortifikationsförvaltningen 11,85 hektar. Området består av åker- och ängsmark jämte några mindre höjdparter. I östra delen av området finnes några byggnader i enskild ägo samt en kronan tillhörig förrådsbyggnad. I den planerade exploateringen ingår enligt fortifikationsförvaltningen även ett öster om försvarets mark

beläget område om cirka 1,1 hektar tillhörigt statens järnvägar. Om försäljning av detta område är emellertid nu ej fråga.

Inom exploateringsområdet beräknas enligt fortifikationsförvaltningen bostäder samt kontors- och butikslokaler kunna uppföras med en sammanlagd våningsyta av 52 000 m². Härtill kommer mark för småindustri om cirka 5 600 m².

Sedan enighet uppnåtts mellan förvaltningen och drätselkammaren i Solna om försäljning av ifrågavarande område om 11,85 hektar och om villkoren därför, har under förbehåll av Kungl. Maj:ts och stadsfullmäktiges godkännande avtal träffats i ämnet. Köpeskillingen utgör såsom förut nämnts 1 125 000 kronor och motsvarar ett genomsnittspris per m² mark av 9 kronor 50 öre. Bostadsstyrelsen har i yttrande till fortifikationsförvaltningen förklarat sig icke ha funnit någon anledning till erinran mot den överenskomna köpeskillingen. Utöver köpeskillingen har staden enligt avtalet att till kronan erlægga ett belopp av 100 000 kronor för flyttning av den förenämnda förrådsbyggnaden till annan plats på Järvafältet. De byggnader inom området, som är i enskild ägo, har staden åtagit sig att vid exploateringen inlösa till skäligt pris.

Området skall av staden bebyggas i huvudsaklig överensstämmelse med den förenämnda stadsplaneskissen. Såsom förut nämnts skall hälften av de bostäder, som uppföres inom området, avses för personal vid försvaret och statens järnvägar. Staden har i avtalet åtagit sig att av vid varje tillfälle färdigställda lägenheter inom området erbjuda försvarsstabens bostadsdetalj 33 % och järnvägsstyrelsen 17 %. I avtalet har vidare intagits föreskrifter som hindrar att staden för tomtmark eller tomträttsupplåtelse betingar sig högre ersättning än den som påkallas av dess självkostnader.

Departementschefen

Jag föreslår att det ifrågavarande området får försäljas till Solna stad på i huvudsak de villkor som i det föregående angivits. Området skall av staden användas för bostadsbebyggelse, varvid såsom nämnts hälften av bostadslägenheterna tillförsäkras försvarets och statens järnvägars personal.

Under åberopande av det anförda får jag alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medge

att till Solna stad må säljas förenämnda område om cirka 11,85 hektar för en köpeskillning av 1 125 000 kronor och på de villkor i övrigt, som finnes angivna i det rörande försäljningen upprättade avtalet.

2

Med skrivelse den 26 februari 1957 har fortifikationsförvaltningen överlämnat ett mellan förvaltningen, å kronans vägnar, och drätselkammaren i Sollefteå, å Sollefteå stads vägnar, under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande träffat avtal om markbyte mellan kronan och staden. Enligt avtalet överläter kronan till staden ett område om cirka 9,75 hektar av Västernorrlands regementes övningsfält, beläget i fältets norra del. Staden överläter till kronan *dels* två utanför övningsfältets sydvästra gräns belägna skogsfastigheter, omfattande sammanlagt cirka 28,1 hektar, *dels* ett utanför övningsfältets östra gräns beläget skogsområde om cirka 21,4 hektar, *dels ock* ett norr därom beläget område om cirka 13,4 hektar skogsmark och ett tomtområde om cirka 0,53 hektar med därå uppförd före detta skolbyggnad m. m. Inom stadens bytesområden växande skog, som utstämplat för avverkning, ingår icke i bytet. I mellangift erlägger kronan till staden ett belopp av 30 000 kronor. Beträffande innehållet i övrigt i avtalet torde få hänvisas till handlingarna i ärendet. — Fortifikationsförvaltningen hemställer att avtalet måtte godkännas.

Av fortifikationsförvaltningens skrivelse inhämtas vidare bland annat följande. De militära myndigheterna har samtliga tillstyrkt det föreslagna markbytet. De områden som kronan förvärvar från staden erfordras för Västernorrlands regemente och arméhundskolan för olika utbildnings- och övningsändamål, varjämte övningsfältet erhåller en lämplig arrondering. Den förenämnda skolbyggnaden avses att utnyttjas som förråd m. m. Det område som staden förvärvar av kronan avses att utnyttjas för industribebyggelse och som gatumark. Genom fortifikationsförvaltningens försorg har de olika bytesområdena värderats. Kronans bytesområde har därvid åsatts ett värde av 73 000 kronor medan stadens områden, fränsett värdet av den skog som utstämplat för avverkning, värderats till sammanlagt i runt tal 30 000 kronor högre värde än kronans bytesområde. Mot värderingarna har fortifikationsförvaltningen icke funnit någon anledning till erinran. Ämbetsverket har därför träffat ifrågavarande avtal om markbyte med drätselkammaren i Sollefteå, vilket avtal godkänts av stadsfullmäktige den 15 februari 1957. Fortifikationsförvaltningen anser att den träffade överenskommelsen är skäligen och för kronan godtagbar. Mellangiften, som enligt vad förut nämnts bestämts till 30 000 kronor, bör enligt fortifikationsförvaltningen jämte vissa avstyckningskostnader bestridas från medel, som står till ämbetsverkets förfogande under anslaget Vissa markförvärv för armén.

Departementschefen

Gentemot det föreslagna markbytet synes icke vara något att invända. Jag anser mig därför kunna tillstyrka att detsamma genomföres på de villkor som preliminärt överenskommit.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medge att det ifrågavarande markbytet mellan kronan och Sollefteå stad får genomföras på villkor, som angivits i det rörande bytet upprättade avtalet.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Patric Kalling